

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt II. In quibus casibus sit interdicta Christianis communicatio cum Iudæis, § contra?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

permanentes, Neophytos, qui relictis cæcitatibus in fidei Christianæ lucem venerunt, autem contumelijs afficere, quacunq; lingua Apostatas & perditos homines eos vocantes.

Deinde, ut advertit Antonius Pollewinus, urgendū sunt Hebræi, exemplo plurimorum Patrum, qui ex Judæis conversi magnos progressus in Ecclesia fecerunt, ut eorum ingenia, doctrinam, sanctitatem imitentur, ac Deo vocanti manus dent. Facile vero docenti fuerit petere ex Ecclesiasticis historijs, quæ ad hanc rem faciunt: cum præter multos Apostolicos viros, qui ad Judaismo conversi divinum fidei negotium usque ad sanguinem propagarunt, quindecim fuerint Hierosolymitani Archiepiscopi, qui continuè eam administrarunt Ecclesiam, plures Episcoporum decades passim, ut Christiana crescebat res: Sanctus Julianus Archiepiscopus Toletanus, per plures doctissimi Rabbini, Linus, Evaristus, Theodorus, Pontifices Maximi, quique sanctissimè vitam egerunt (ac ferè nostris sæculis) præter alios Paulus Burgensis, primo Carthaginensis, mox Burgensis Episcopus, idemque Castellæ, & Leonis Regis summus Cancellarius: Theologi vero ac Religiosi, & Religiosorum Generales Præpositi, quorum maxima laus hoc tempore fuit in Ecclesia. Hactenus Pollewinus.

Præterea ne Judæi, & alij infideles propter amissionem bonorum suorum à fide suscipienda retrahantur, sed facilius convertantur ad eam, notum fiat eis, quod venientes ad fidem omnia bona sua mobilia, etiam malè & usuris acquisita retinebunt, non tamen quæ ceteris personis restitui debent: quodque si filij familias fuerint, à parentibus vel alijs consanguineis successione legitima, vel aliqua eis debita portione, paternorum vel maternorum bonorum, privati, aut fraudari non poterunt, nec ullum testamentum aliave ultima voluntas, neque ulla inter vivos, vel causa mortis donatio, vel alia alienatio facta in fraudem, obstare valeant, prout alias observatum & constitutum est. Acnovissimè Paulus III. etiam ampliando quoad legitimam, & bona inter vivos, atque ad retentionem ex usuris acquisitionum, perpetua sua Constitutione sancivit. Eadem etiam Bulla Pauli III. quæ prodit anno 1542. jubetur, ut civitate, privilegijs, immunitatibus, libertatibus, sicut & alij gaudeant Judæi, quandoquidem per gratiam baptismi concives Sanctorum, & domestici Dei efficiantur.

Illud etiam valde expedire certum est, ad Judæorum, & aliorum infidelium conversionem faciliè procurandam, ut libelli de eorum erroribus, vel etiam aliquis ex prædictis, maxime Epistola illa Rabbi Samuelis, ipsorum lingua conscriberentur, & ederentur; & editos Episcopi & Prælati, si ve alij ad quos spectat, de eorum salute tractate, Judæis traderent & expugarent.

Denique quid agendum sit, & quomodo instruendi Judæi ad fidem conversi, ne ad vomitum revertantur, dicemus latè 2. Tomo, cum de *Catholico conversorum ad fidem*, deque intruendis Neophytis dixerimus.

CAPVT II.

In quibus casibus sit interdicta Christianis communicatio cum Judæis, & contra?

Judæorum conversatio illicita est Christianis in generali quidem, quantum ad assiduam seu familiaritatem conversationem, & in speciali, in decem casibus prohibetur Christiani communicare cum Judæis, qui colliguntur ex *d. c. nullus*, & *C. omnes 28. q. 1.*

Primo interdicuntur Christianis habitare simul cum Judæis; secundò ad eorum convivia accedere, vel eos ad nostra invitare aut una cum eis cibum capere: tunc autem erit letale peccatum comedere cum eis, quando Judæi inter edendum cibos discernunt, nisi sit in extrema necessitate, ita Armilla verbo *Judæus*, & colligitur ex *d. c. omnes*. Et Clericus contrafaciens debet deponi, & excommunicari. *d. c. nullus*, nisi id faciat in extrema necessitate, & tunc comedere non, ut *Azyma* sed materialiter ut panis est. Nec solum Christianis prohibitum est ad eorum epulas accedere, sed etiam ad eorum nuptias, dies festos, Synagogas frequentare, & cum eis ludere, & quod detestabilius est choreas agere. Tertio prohibetur Christianis simul cum Judæis in balneum intrare, & in eo se lavare: quarto, vocare eos ad curandas suas infirmitates: quinto medicinas ab eis recipere, quod intelligendum est, ex mente Silvestri, & aliorum de medicinis donatis, & ulro acceptis, quæ plurimum valent ad conciliandam familiaritatem, non tamen de his, quæ pretio emuntur: sexto, interdicuntur Christianis filios in domibus Judæorum nutrire: septimo, Judæis famularum præstare, hoc est, servire eis, ut famuli, quod non solum intelligitur intra domum Judæorum, sed etiam extra illorum domos assidue non poterunt eis servire, cum textus nō faciat mentionem de domo, quia serviendo eis extra domum assidue, possunt faciliè cum eis contrahere familiaritatem. Poterunt tamen in illis casibus, in quibus non contrahunt prædictam familiaritatem, ut colere agros eorum, & hujusmodi alia, ut colligitur ex *d. c. nullus* de Judæis, quod munus præstare debet ut colonus, non ut servus: octavo servitutis vinculo ijs subijci non, eos publicis officijs fungi inter Christianos: decimo, vel et eorum *Azimis*.

Prædicta prohibentur in *d. c. nullus* & subditur: *Si vero quisquam id fecerit, si fuerit Clericus disponatur, si laicus excommunicetur*: quæ pœnæ non nisi graves ob causas, & gravem culpam in jure solent apponi. Quare transgressores graviter peccant, nisi excusentur ob levitatem materiæ. Præterea hæc Christianis interduntur, ob periculum perfidiæ, quod imminet ex assidua familiaritate cum Judæis: & similiter prohibentur ad dignitatem fidelium servandam, contra quæ fieret, si Judæis permitterentur officia publica, vel *Azyma* eorum Christiani comederent, vel ad illorum convivia accederent: ipsi enim tanquam divina profitentibus, nostra abominantibus, Christiani quasi profani & inferiores se exhiberent, illis tantum deferendo. Versantibus igitur tam in periculo perfidiæ quam despectu Religionis nostræ sine rationabili causa, (inquit Cas. in *Summa*, verbo, *Judæus*) erit mortale: si vero non sit periculum subversio-

nis, & sit rationalis causa, nullum esse peccatum existimat Atinilla verbo *Judeus numero 3.*

Ex dictis colligitur non esse interdictum aliquo jure Christianis emere, vel vendere aliquid Judæis, sicut nec cum eis colloqui: ita colligit Abbas, & Summistæ ex C. Cum miserabilem, *de Judæis.* Sed, an Christianus tuta conscientia vendat agnum Judæo, cum scit emere ad eum finem, ut eum ritu Judaico in Paschate sacrificet, diximus *supra* cum de communicatione in genere cum infidelibus ageamus.

Ultimò scire oportet, Prædicatoribus Sancti Evangelij ex Ordine nostro agentibus in terris infidelium ex privilegio S. D. N. Clementis Papæ VIII. fuisse concessum, posse cum Judæis cæterisque infidelibus conversari verbo, officio, & cibo: imò id fuisse jure concessum omnibus Sacerdotibus, qui causa prædicationis versantur inter eos, ex jure canonico stabilitum invenimus.

Alia etiam in jure prohibita sunt Christianis in favorem Judæorum: qualia sunt, ne Judæi cogantur ad fidem, nec eorum pueri in vitis parentibus baptizentur, ne offendant eos in personis, nec in rebus, sine interventu judicis, ne impediant eos in suis observantijs, dummodo nihil faciant in opprobrium nostræ fidei, non exigant ab eis coacta servitia, ne invadant eorum Cæmæria, nec exhument corpora eorum, ne die Sabbatho trahantur ad judicium, de quibus latè *Summistæ* verbo *Judeus.*

CAPVT III.

Quænam Judæis, Christianis Principibus subjectis, prohibita sint?

UT omnis occasio tollatur Judæis Christianis se adjungendi, atque cum eis (quibus tam stricte in jure communitio est prohibita) consuetudinem & familiaritatem contrahendi, *in primis* in C. nullus *de Judæis* præcipitur, ut hi in omni Provincia Christianorum, in omni tempore (videlicet interdiu & nocte) publicè signum portent in habitu, quo ab alijs Christianis populis distinguantur. *Secundo*, Ne officio publico fungantur inter Christianos. *Tertio*, Novas Synagogas ne instituant: & extruant; permittitur tamen eis antiquas retinere, easque reficere, dummodo solum in pristinum statum restituant, non ramen majores ac magnificentiores reddant. *Quarto*, Prohibentur ostia, & fenestras tribus diebus ante Pascha apertas habere, inò tota die clausas tenete coguntur, ne eo die in contumeliam Christi Domini & Redemptoris nostri, Christianos irrideant. *Quinto*, Non licet Judæo Christianum servum habere, quare servus Judæi etiam vernaculus, ex ejus ancilla natus Christianus effectus, statim fit liber nullo pretio soluto. Imò cum primum innotuerit servum Judæi fieri velle Christianum, statim ac cognitum fuerit ejus propositum, fit liber nullo pretio dato. *Sexto*, Ne testimonium dicant contra Christianum, nec possint convenire Christianum, ante Judicem Judæum. *Septimo*, Judæi, aut pagani, si furore petenti in volentem fieri Christianum irrogent, flammis traduntur concremandi, secundum legem Constantini. Alia verò, quæ prohibentur Judæis circa usuratum exactiorem, videntur apud *Summistæ* verbo *Usura.* Illud hic obiter notandum est, Judæo ad Christum sese

transferenti, licet Ecclesia non possit remittere obligationem restituendi usuras, si certæ & notæ sint personæ, quibus faciendæ est restitutio: quando vero sunt incertæ, jure potest Ecclesia remittere, ut ex hujusmodi remissione facilius ad Christum Judæorum conversio reddatur.

CAPVT IV.

Casus, in quibus Judæos, aliosque infideles de inquentes, Judices Ecclesiastici punire possunt.

QUANDO verò Ecclesiastici Judices, & Apostolici Inquirentes, contra Judæos graviter delinquentes possint providere, constabit aperè ex Constitutione Pontificia *Greg. XIII.* quæ incipit: *Antiqua Judæorum, &c.* Quare placuit hic casus in specie referre, ut clarius constet agentibus inter Judæos, quibus in rebus gravissimè delinquant. Statuimus, inquit Pontifex, inquirentes hæreticæ pravitatis liberè posse procedere in omnibus causis & casibus, qui sequuntur:

Si quis Judæus, aut infidelis in ijs, quæ circa fidem cum illis sunt communia; velati unum Deum, æternam, omnipotentem, creatorem omnium visibilibus & invisibilibus, & similia non esse asseruerit, prædicaverit, vel privatim alicui infinuaverit.

Si demones invocaverit, consuluerit, aut eorum responsa acceperit, ad illosve sacrificia, aut preces, ob divinationem, aut aliam causam, direxerit, aut quid eis immolaverit, vel charis, aliorumve rei fumigationes obtulerit, aut alia quævis impietatis obsequia præstiterit.

Si Christianos verbo, vel factò, vel exemplo, aut alio quovis modo nefariè hujusmodi docuerit, vel ad ea perpetranda adduxerit, aut adducere attentaverit.

Si Salvatorem Dominum nostrum JESUM Christum purum hominem, vel peccatorem fuisse, matremve Dei non esse Virginem, & alias hujusmodi blasphemias, quæ per se hæreticæ dici solent, in Christianæ fidei ignominiam, contemptum aut corruptionem impiè protulerit.

Si cuijvis eorum opera, auxilio, consilio, vel favore aliquis Christianus a fide deserverit, quamque semel susceperat abnegaverit, vel ad Judæorum vel infidelium ritus, ceremonias, superstitiones, vel impias sectas transferit, vel redierit, seu in hæresim aliquam incidit, aut qui ut Christi fidem abneget, seu in hæresim incidat, opem, consilium, auxilium, vel favorem quomodocunque præstiterit.

Si quis Catechumenum, vel quemcumque ex Judæis, aut infidelibus Deo inspirante, ad fidem Christianam venire volentem, à fide, vel fidei instructione, aut à sacri Baptismi susceptione retraxerit, averterit, vel dehortatus sit, aut ne ad fidem veniat, neve regenerationis lavacro abluatur, quovis modo impediverit.

Si quis Apostatas, Hæreticosve scienter domi suæ receptaverit, aluerit, et in meatu juverit, seu quovis modo eis cibaria ubiunque præbuerit, aut dona, vel munera dederit, vel miserit, aut de loco ad locum eos deduxerit, vel associaverit, vel deducendos aut associandos juverit, aut sumptus ministraverit, duces coartaverit, vel adjunxerit, vel

ne